

Datum	Ert datum	Näringsdepartementet
2016-05-19	2016-02-23	Enheten för it-politik
ESV dnr	Er beteckning	
212/2016	N2015/08335/ITP	
Handläggare		
William Linnefäll		

Ekonomistyrningsverkets remissvar över SOU 2015:91, Digitaliseringens transformerande kraft – vägval för framtiden

Ekonomistyrningsverket (ESV) har synpunkter på förslagen i Digitaliseringskommissionens slutbetänkande *Digitaliseringens transformerande kraft*, SOU 2015:91.

Inledningsvis, Digitaliseringskommissionen lyfter i avsnitt 4.3 fram att så kallade mjukare former av statlig styrning har utformats. Detta till följd av att allt fler områden idag är horisontella och tvärsektoriella och eftersom mer traditionella styrformer inte har fungerat tillfredställande i sådana horisontella kontexter. ESV anser att denna beskrivning av styrningen i staten och hur den har utvecklats är förenklad och delvis missvisande. Staten förfogar över samma typ av styrmedel idag som innan digitaliseringens intåg. ESV instämmer inte i kommissionens förslag om att staten behöver använda och utveckla former för mjuk styrning för att snabba på och effektivisera tillvaratagandet av digitaliseringens möjligheter. ESV anser snarare att de traditionella styrmedlen behöver tillämpas på ett effektivare och mer ändamålsenligt sätt.

ESV:s samlade intryck av Digitaliseringskommissionens förslag till åtgärder – i ljuset av att det i betänkandets förord påpekas att det är bråttom att använda digitaliseringens möjligheter – är att de är utformade på ett sätt som riskerar att leda till långdragna processer innan tilltänkta nyttor kan uppnås.

För övrigt avgränsar ESV sina synpunkter till Digitaliseringskommissionens förslag enligt nedan.

Synpunkter på betänkandets förslag

Digital post från myndigheter som förstahandsval

ESV ställer sig positivt till förslaget om en utfasning av traditionell posthantering från de statliga myndigheterna. Däremot anser ESV att regeringen ska *fatta beslut* om utfasningen, snarare än att *främja* densamma. ESV bedömer att det finns en stor effektiviseringspotential med en övergång från traditionell till digital posthantering.

Nationellt främjande och stöd till digitalisering

ESV instämmer i att det finns ett behov av att regeringen säkerställer en kontinuitet i de nationella insatserna för digitaliseringen. ESV känner dock inte igen sig i Digitaliseringskommissionens beskrivning av att så kallade mjuka former av statlig styrningen blir allt vanligare, och ifrågasätter att dessa styrformer skulle vara särskilt lämpade för att styra utvecklingen i riktning mot en effektivare användning av digitaliseringens möjligheter. Det som snarare behövs är att regeringen är handlingskraftig och fattar tydliga *beslut om åtgärder* som leder till att digitaliseringens möjligheter tas tillvara på ett snabbt och effektivt sätt.

Genomgång av digitaliseringsförsvårande lagstiftning

ESV anser att förslaget om att tillsätta en utredning i syfte att göra en kartläggning över digitaliseringsförsvårande lagstiftning är utformat på ett sätt som riskerar att leda till en långdragen process och slöseri med resurser. ESV tycker att alternativa, mer tidseffektiva tillvägagångssätt bör övervägas. Ett sådant alternativt tillvägagångssätt skulle kunna vara att ta fram ett förslag på en digitaliserings*underlättande* lagstiftning som sedan kan användas som ”baseline” i en analys av befintlig lagstiftning.

Utredning om arbetsrätt och konsumenträtt i den digitala ekonomin

ESV anser att förslaget om att regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att se över om någon del av arbetsrätten och konsumentlagstiftningen behöver anpassas mot bakgrund av nyttjande- och delningsekonomin behöver konkretiseras. ESV vill betona att om den här typen av utredning ska tillsättas behövs en tydlig problembild, och en sådan utredning behöver dessutom vara lösningsorienterad, dvs. ta reda på *hur*, snarare än *om*.

Incitamentsprogram för att öka könsbalansen på högre it-utbildningar

ESV delar ställningstagandet att den digitala utvecklingen i samhället behöver ske jämställt för att samhället ska kunna uppnå jämställdhet. ESV anser dock att det borde finnas andra, mer kostnadseffektiva metoder för att nå en jämnare könsbalans på högre it-utbildningar än att genomföra Digitaliseringskommissionens föreslagna incitamentsprogram, i vilket underrepresenterat kön får sina studiemedel motsvarande sex terminer avskrivna efter examen.

Utvecklingsprogram för näringslivets digitalisering

ESV ställer sig positivt till förslaget om att ge Tillväxtverket i uppdrag att stötta små och medelstora företag i att använda digitala verktyg för att utveckla sin affärsverksamhet och stärka sin konkurrenskraft. ESV vill dock betona att det finns fördelar med att den här typen av uppdrag genomförs i ett långsiktigt, kontinuerligt arbete, snarare än i ett tidsbegränsat program.

Synpunkter på materialet i övrigt

Digitaliseringens transformerande kraft

Digitaliseringskommissionens omvärldsanalys i kapitel 3 är ett intressant bidrag till diskussionen om digitaliseringens påverkan på en rad olika dimensioner av samhället. Dock är kopplingen mellan resonemangen i omvärldsanalysen och de förslag på åtgärder som förs fram inte helt tydlig. ESV vill också understryka att, för Sveriges digitala utveckling, behövs i första hand inte fler omvärldsanalyser som beskriver vad digitaliseringen innebär och vilka fördelar den för med sig – det som behövs är tydliga beslut om åtgärder som leder till de önskade resultaten.

I detta ärende har generaldirektör Mats Wikström beslutat. Utredaren William Linnefell har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också experten Christine Annemalm, enhetschef Peter Norén och e-förvaltningsstrateg Mats Goffhé deltagit.

Mats Wikström
Generaldirektör

William Linnefell
Utredare